

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . 5.50.

VRIJDAG 23 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. . . . .
Voor elken regel meer. . . . .
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 3, het zegelgeld regt daaronder begrepen.

Het verval der Marine.

III.

Het was in Juni 1844, dat de heer RIJK de tweejarige begrooting (1846-47) voor het Departement van Marine opmaakte. Hij kon niet anders dan zich tot het verminderde cijfer van de twee vorige jaren bepalen, d. i. het budget bleef op het verminderde cijfer van f 5,456,362.67 vastgesteld. Deze begrooting werd ingezonden aan het Departement van Finantiën (de heer VAN HALL was Minister) en in den raad van Ministers behandeld, zonder dat er daar eenige aanmerkingen op waren gemaakt (1). De verwachting des heeren RIJK, dat hem nu althans dat verminderde cijfer zou worden toegestaan, werd op bedroevende wijze te leure gesteld; en voor de geschiedenis der feiten belangrijk is het, hier 's mans eigen woorden terug te geven:

De Minister (RIJK) moest nu met regt denken, dat er ten minste voor deze begrooting geene moeilijkheid zou bestaan; doch hooger bedroef hij zich. Half October werd hij aangetast door een aanval van 't podagra. Juist in dien tijd ontving hij een briefje van den Minister van finantiën (VAN HALL), hem mededeelende dat, na raming van de middelen, het gebleken was, dat de algemeene begrooting niet kon worden gedekt, ten ware er nog 6 ton op de raming van uitgaven werd verrekend, dat men rekende, Oorlog en Marine daarbij ieder voor 2 ton zouden bijdragen en het overige op de andere Departementen zou worden gevonden.

Te vergeefs antwoordde de heer RIJK, dat hij reeds met vijf ton minder dan zijn voorganger genoegzaam dezelfde magt in dienst had, en de geheele koloniale Marine voor zijne rekening had gekregen, waarvan genoegzaam alle vaartuigen oud en vergaan waren, zoodat men binnen een paar jaren het geheele materieel daarvan zou moeten vernieuwen. Te vergeefs betoogde hij: dat de handel schreeuwde om uitbreiding van onze kustverlichting, dus dat daarop ook niet meer te bezuinigen viel. Te vergeefs verklaarde hij: dat Marine een materieel van 15 millioen had te onderhouden, 't geen middelbaar in 15 jaren vernieuwd of zoodanig hersteld moest worden, dat het niet eene vernieuwing gelijk staat. (2) De Minister van Finantiën (VAN HALL) bleef er op staan: dat er op nieuw twee ton op de Marine moest bezuinigd worden. Op welke wijze die bezuiniging tot stand kwam leert ons het volgende verhaal van den heer RIJK:

De Minister van Marine werd door zijne ernstige ongesteldheid verhinderd den raad van Ministers bij te wonen, om daarvoor de belangen van zijn Departement te waken (3). Een paar dagen na zijn schrijven kreeg hij andermaal een dringend briefje van den Minister van finantiën (VAN HALL), kennis gevende, dat Oorlog de verlangde 2 ton zou bezuinigen, dat men nu hoopte dat Marine het ook zou doen; want dat er groote haast bij was en verzoekende, daar de Minister van Marine niet kon nagaan, den secretaris-generaal van het departement bij hem te zenden, ten einde na te gaan, op welke posten nog bezuinigd kan worden. Hiertoe werd magtiging verleend, en eindelijk onder nadere goedkeuring van den Minister van Marine, van f 200,000 op f 140,000 afgedaald. (4)

Het was dus de Minister van Finantiën, VAN HALL, die van de begrooting van Marine zoo veel schraptte als hij meende noodig te zijn tot herstel van het evenwigt tusschen uitgaven en ontvangsten. De heer RIJK kon niet zoo dadelijk — wat was natuurlijker? — er toe overgaan, om goed te keuren de pennestroken, die de Minister van Finantiën door zijn budget van

Marine had gehaald; maar de heer VAN HALL wist den heer RIJK (bij wien, ondanks zoo veelzijdige verdienste, soms zwakheid van karakter niet was te loochenen) wel spoedig over te halen. Hij ontving den volgenden dag een briefje van den heer VAN HALL, om toch tot een besluit te komen, daar de zaak alleen van Marine afhing en zijne Majesteit te regt ongeduldig werd. (5)

Die herinnering aan het ongeduld van zijne Majesteit bragt de gewenschte uitwerking te weeg; en niet ten onrechte scheen de heer VAN HALL te voorzien, dat de heer RIJK van zijn standpunt van krijgsman gehoorzaamheid iets hooger zou stellen dan het begrip van ministeriële verantwoordelijkheid. De heer RIJK gaf dan ook eindelijk toe. Maar op hoedanige wijs? Hij protesteerde, wierp alle verantwoordelijkheid der gevolgen van zich af, en voorspelde dat hij eene daad beging waarover hij lang berouw zou gevoelen. Ziet hier zijne eigene woorden:

De Minister van Marine antwoordde daarop, dat het wel hard was, dat hij de belangen van zijn Departement moest opofferen, om de begrooting te doen sluiten; dat hij, met het geven zijner toestemming eene daad beging, waarover hij lang berouw zou hebben, daar hij hierdoor zijne tot hiertoe bewaarde zelfstandigheid moest opofferen. Hij voegde er bij, dat Marine veelal gebrek had gehad aan iemand, die voor hare belangen pal durfde staan, en dat hij nu het getal dier slaauwhartigen ging vermeerdere. Hij eindigde met het gezegde: ik zie met treurige gewaarwording mijne op nieuw besnoeide begrooting, en breng het algemeen belang (?) een groot offer.

Bij dit protest liet de heer RIJK het evenwel niet. Toen zijne ongesteldheid wat geweken was, zette hij zelf zich aan het naciijeren en toen bleek 't hem, dat de bezuiniging niet billijk over alle departementen verdeeld was; dat wil zeggen, dat niet op het minst noodzakelijke het meest was bezuinigd. Op nieuw ontstond nu eene wisseling van nota's tusschen den heer RIJK en den tijdelijken Voorzitter van den Minister-raad, waarbij eerstgenoemde tevens verzocht, dat in de notulen van den raad zijn protest mogt worden opgeteekend. Daar de heer RIJK evenwel eenmaal de concessie gedaan had, was de heer VAN HALL de man niet, om daarop terug te komen, en zoo ontstond de tweede vermindering op het budget voor Marine, die, met de op de vorige begrooting gebragte, f 440,000 bedroeg.

Van f 5,456,362.67 daalde nu het oijfer der begrooting tot f 5,296,732.75 (6).

De aldus besnoeide begrooting werd met 40 tegen 14 stemmen aangenomen; en hoe veel gevoel de heer RIJK ook betoonde voor de bewijzen van sympathie, hem bij die geleenheid gegeven, hij kon niet nalaten, met leedgevoel uit te roepen: Het is met dat al niet te veranderen, dat ik met een zoo verminderd budget, met geene mogelijkheid eenige uitbreiding aan de nactieve zeemagt kan geven, noch geheele uitvoering aan het stelsel, door mij bij de aanvaarding mijner betrekking aangenomen (7).

Diep bedroevend is de indruk, dien de overweging van deze historische feiten moet maken. Wij zien er de bewijzen in, hoe, van jaar tot jaar, de hand aan de ondermijning onzer Marine geslagen werd, soms op willekeurige wijs en tegen den wil van hem, die aan het hoofd van die Marine stond. Wanneer het geheele politieke leven van den heer VAN HALL al geene aanleiding geeft, om zich bovenmate te verwonderen over 't geen wij, met betrekking tot zijne handelingen rakende de Marine, lazzen: wij mogen niet voorbijzien, dat de wijze, waarop de heer RIJK begreep, dat zijne verantwoordelijkheid gedekt was, voor een groot deel schuld draagt van 't gebeurde. Alle argumenten, door hem in zijn geschrift aangevoerd, om te bewijzen, dat hij Minister blijven moest, vallen weg bij de enkele overweging, dat geen Minister zijn pligt volbrengt, die zich dwin-

gen laat tot het brengen van zoodanige offers, waarvoor, naar zijne overtuiging, het Vaderland benadeeld wordt. Door protesteren cijfert men de verantwoordelijkheid niet weg; het nederleggen van de portefeuille is de eenige handeling, die een constitutionneel Minister, in dergelijke omstandigheden, voegt.

Wij weten zeer goed, dat de handelingen van den toenmaligen Minister van Finantiën voornamelijk verdedigd werden op grond van den ongunstigen toestand der finantiën, die eischte dat men, tot redding van 's lands crediet, zelfs voor de grootste offers niet terugdeinsde. De vraag evenwel is nog niet beantwoord: of de heer VAN HALL niet met meer billijkheid, niet met minder schade voor het land, veel meer op andere onderwerpen had kunnen bezuinigen? De vraag is nog niet beantwoord: waarom de Marine — het levensbeginsel voor Moederland en koloniën — zoo een aanzienlijk deel in de inkrimping van uitgaven dragen moest? Immers, ook na die inkrimpingen, bleef eene omstlagtige, bovenmatig bezoldigde administratie bestaan, waren de talrijke sinecures niet opgeheven, was de weg niet afgesneden om, 't geen men destijds noemde, de gunstelingen aan de ruif van den Staat vet te mesten. Geeft de verklaring van den heer RIJK zelve: dat de bezuiniging niet billijk verdeeld was, niet genoegzaam te kennen, dat men de Marine stiefmoederlijk behandelde?

Er komt eene tweede opmerking bij. Al geven wij toe, dat de ongunstige toestand der finantiën noodzakelijk maakte 't geen in 1844 gebeurde: hoe komt het, dat de heer VAN HALL, nadat door hem van den staat van 's lands geldmiddelen in de Kamer een zeer gunstig tafereel (8) kon worden opgehangen, toen de finantiën toelieten iets meer te doen, nogtans zich volstandig tegen eenige uitbreiding van de uitgaven voor Marine verzette? Wij weten het niet. Met den heer RIJK gelooven wij gaarne, dat de personen, die van een ander gevoelen waren dan hij, handelden te goeder trouw (9); maar, wanneer de heer VAN HALL in 1854 zich beroemt, dat hij millioenen bezuinigd heeft, dan is 't goed, dat de Natie wete, hoe duur haar een gedeelte van die bezuiniging thans komt te staan.

Wij zullen daarom, in een volgend artikel, nagaan, wat, na 1844, tot het verval der Marine heeft bijgedragen.

(8) Ibid. bl. 652.
(9) Ibid. bl. 660.

Wij zien geen het minste bezwaar in de verlangde overneming uit de Nederlander van de volgende regels, strekkende tot bestrijding van ons gevoelen over hetgeen de heer Thorbecke in 1837, ten aanzien der maatregelen tegen de Afgescheidenen had geschreven:

Er is tusschen de Afgescheidenen en den heer Groen, v. s. geen verschil in de misprijzing der maatregelen van het Gouvernement; in het beweerden, dat er voor het houden der godsdienstige bijeenkomsten van leden der Hervormde Gezindheid geen autorisatie vereischt werd; in het bejammenen dat de Regering, door eene in het handhaven van de kerkleer nalatige Synode tot een ondersteunen van kerkelijke reglementairen ijver met boete, gevangenis en inlegering verleid werd.

De Grondwet heeft meer op de heftige, inderdaad heftige taal van Thorbecke, en op de premissen van het besluit van 5 Julij 1836, dan op de eenvoudige toedragt der zaak gelet. In een aantal gemeenten werd men genoodzaakt zich een leer, tegenovergesteld aan de kerkleer, te laten gevallen. Aan elk, die in dezen geloofsdwang niet beruiste, werd onverdraagzaamheid, aan elk die, buiten het kerkgebouw, in eene godsdienstoefening, volgens het geloof der kerk, naar zielvoeddel nitzag, weerspannigheid en onruststoking ten laste gelegd. De Regering had, naar het kerkelijke staatsregt der liberale theoriën, meer behoefte naar orde dan ontzag voor waarheid en regt. Uit den aard der zaak en ten overvloede door de organisatie, welke zij zelve ontworpen en voorgeschreven had, ter handhaving van de kerkleer gehouden, vreesde zij door pligtmatige bescherming zich op regtmattige wijs in geloofsverschillen te mengen. Niet de belijdenis, niet de geloofsenheid, de uiterlijke en opgedrongen kerkvorm werd het kenmerk der gezindheid; het heil der kerk en de roeping van Gouvernement en

(1) Het bestuurt der Marine, onder den schout-bij-nacht, later vice-admiraal J. C. Rijk, gedurende het tijdvak van 3 Junij 1842 tot 15 Sept. 1849; toegeleucht door J. C. Rijk (1851) Bij BINDELING SWART Verhandelingsen berichten, betrekkelijk het zeevezen, enz. Jaarg. 1851, bl. 646.
(2) Ibid. bl. 647.
(3) Het was dus reeds zoo ver gekomen, dat de Minister van Marine in den raad van Ministers waken moest voor de belangen van zijn departement. Zonder hem schenen ze alzoó geëddar te worden.
(4) Ibid. bl. 648.

(5) Ibid. bl. 649.
(6) Ibid. bl. 650.
(7) Ibid. bl. 650.

Geestelijkheid lag nu in de handhaving der reglementen, al zou de verkondiging van het geloof worden bestreden en belet.

Vervolging om der godsdienst wille moest het gevolg zijn. De diepte van den afval en van de vernedering des Vaderlands werd ook hierin openbaar, dat een vereenigd vasthouden aan het zaligmakend Evangelie, waarvoor het bloed der Vaders gestroomd had, tot in de binnenkamers als misdad achterhaald, en een gezamenlijk en biddend lezen der Heilige Schrift, in een Land waar overheid en volk in vroeger dagen op den Bijbel niet te vergeefs hadden gesteund, in de rij der wanbedrijven geteld werd.

En nu treffen wij juist in die regels op nieuw, naar wij meenen, eene bijdrage aan tot de kennis van het karakter der anti-revolutionnaire partij.

Niets is gemakkelijker, om tot weêrbarstigheid tegen regerings-maatregelen op te wekken en aan te zetten, dan op verkorting der regten van gewetensvrijheid te wijzen.

Maar let op het besluit van 5 Julij 1836, en gij zult de strekking erkennen van degenen, die in 1836 de raadgevers der *Afgescheidenen* waren, om, namelijk, de martelaarskroon te laten verdienen, of liever, de eenvoudigen in den lande op te offeren aan de bereiking van hunne hoerschzuchtige bedoelingen.

Of miskennen wij *„de eenvoudige toedragt der zaak“*? Geenszins.

Voor tegenspraak is het niet vatbaar als wij beweren, dat in de kerkelijke reglementen van 1816 voldoende waarborgen gevonden werden voor de handhaving van leer en belijdenis. Is dat middel ooit aangeprezen door den heer Groen c. s.? Wij gaan verder, en vragen: heeft men zelf wel eens, daar en wanneer het pas gaf, van dat middel gebruik gemaakt, het éénige wettige en eerlijke middel? Ja, men heeft later (in 1842) gepetitioneerd en het land door petitioneren opgewekt; maar er is geen enkel bewijs voorhanden, dat men den kerkelijk-reglementairen weg heeft ingeslagen, en tot in 1855 heeft geen der hoofden eene kerkelijke procedure aangevangen, maar wel anderen laten voorgaan.

En waartoe hebt gij tot wederspanningheid aan de wet, tot het stoken van onrust aangespoord? Niet omdat *„het gezamenlijk en biddend lezen der Heilige Schrift verboden en verhinderd werd“*; maar bloot, omdat het u te doen was om te heerschen.

De Hervormde Kerk bestaat toch niet uit de kerkgebouwen, de pastorieën en kerkelijke fondsen; maar *de waarheden*, die zij belijdt, maken haar criterium uit.

Die waarheden werden wel op den voorgrond gezet; maar zoo het alleen om de waarheid te doen ware, men had slechts begeerd, gelijk men later terecht heeft ingezien, om als godsdienstige gezindheid, als afzonderlijk kerkgenootschap, van Staatswege te worden erkend?

Die raad werd niet gegeven; integendeel, men wilde de Regering dwingen, om in kerkelijke geschillen tusschen beiden te treden en te beslissen, wie gelijk had, en des noods met den sterken arm aan die beslissing kracht bij te zetten. Zoo de Regering daartoe de hand niet wilde leenen, wedervoor haar het verwijt, *dat zij de godsdienst vervolgde*. Zoo zij slechts optrad, om te zorgen voor de handhaving der openbare orde, welke zoo vaak opzettelijk in gevaar werd gebracht, het was, omdat zij handelde op aanzoek van het hoogste kerkbestuur, en zoozulks het geval ware, de Regering had haar eigen plicht miskend, ofschoon wij nooit dat aanzoek hadden verdedigd, maar wel ten eerste gelaakt.

Datzelfde beginsel nu, wat tot grondslag strekte der maatregelen tegen de *Afgescheidenen*, is een constitutioneel beginsel, waardoor aan iedere godsdienstige gezindheid de vrije uitoefening harer eeredienst gewaarborgd wordt, zoodra zij zich als kerkgenootschap in den Staat heeft gevestigd.

Maar neem dat beginsel uit de rij onzer Staatsinstellingen en stel daarvoor in de plaats de plicht der Regering, om in kerkelijke geschillen tusschen beide te treden, en men heeft het *jus in sacra* in volledige toepassing.

De *Afgescheidenen* zagen en zien terecht in, dat daardoor de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van hunne gemeenten in gevaar zou komen.

De rigting van de heeren Groen c. s. bedoelt juist om die reden de vereeniging van kerkelijke en staatkundige regten. Zij zou, aan het bewind gerakende, om dezelfde reden het recht der Hervormde gezindheid zoover doen reiken, als vereischt werd, om het *wezen* eener heerschende Kerk te kunnen vestigen.

Zulk eene rigting moge niet in strijd zijn met de *historische* herinneringen der Nederlandsche Hervormde Kerk: zij komt zeker niet overeen met het begrip van Kerk en Gemeente, volgens de christelijke oorkonden. In dit opzigt strekke de vestiging en organisatie der *Afgescheidene* gemeenten haar ten voorbeeld, die alle aanspraak op hout en steen, goud of zilver hebben laten varen, om te bezitten wat hun het meest dierbaar was, *„de vrijheid om God te dienen, naar de inspraak van hun geweten en den vorm hunner belijdenis“*.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het plan der reis van Keizer Napoleon houdt in Parijs schier algemeen de aandacht bezig. Volgens de meest geloofwaardige berichten zou er thans weinig twijfel meer bestaan omtrent het op handen zijnde vertrek, zoo onverwachte gebeurtenissen geen hinderpaal in den weg stellen.

Het ontwerp-tractaat tusschen Pruisen en de Westersche mogendheden gaan wij thans met stilzwijgen voorbij. De stand van zaken is onveranderd gebleven, zooals wij dien gister deden kennen. Het blijft derhalve waarschijnlijk, dat er een verdrag zal worden ondertekend, waarvan iedere partij zoo veel mogelijk voordeel zal trachten te trekken wanneer het oogenblik tot handelen daar is. Iedere partij zal verklaren hoedang zij de overeenkomst in aard en strekking opvatte, toen zij hare toestemming tot ondertekening gaf.

Van het oorlogstooneel niets nieuws.

Wij zeiden gister, dat er een gematigde ja schier vredelevende toon doorstraalt in het manifest van Keizer Nicolaas. Dezelfde indruk maakt ook de taal, welke Lord Palmerston doet hooren sedert hij, door de plichten aan zijne nieuwe betrekking verbonden, geroepen is om over vrede of oorlog te spreken. Bij de beantwoording van den hevigen aanval des heer Layard, zeide het hoofd van het kabinet dat hij, zoo wel als zijne ambtgenooten, zich gelukkig zouden achten met eene vreedelievende oplossing der quaestie, en zich verheugen bij de gedachte, dat zij door hunne tusschenkomst aan het land de nieuwe inspanning en opoffering zouden bespaard hebben, welke de voortzetting van den oorlog noodzakelijk kunnen maken.

In de zitting van het Lagerhuis van 19 Februarij heeft lord Palmerston het gedrag der regering ter zake der leiding van den oorlog verdedigd. Haar doel was hoofdzakelijk om de magt van Rusland in de Zwarte Zee te verminderen. Daar alleen zou men een beschissenden slag kunnen leveren, de Turkische grenzen onder bescherming van Oostenrijk latende. Indien de regering er nog niet in is mogen slagen om de bill der inlijving van vreemdelingen ten uitvoer te brengen, dan is dit omdat de taal, waarvan men zich in het parlement bedient heeft, op het vaste land zulk eene verontwaardiging veroorzaakte, dat de personen, welke de recrutering in Engeland moesten bewerkstelligen, daarvan afgezien hebben, zeggende dat zij niemand konden vinden.

Het eind dezer zitting van het Lagerhuis kenmerkte zich door de aanbieding van een eerste stemming over het ontwerp van den kanselier der schatkist, strekkende tot afschaffing van het frankeren der dagbladen, behoudens wijziging op het stuk van zegelrecht, een ontwerp, waarin de belangen van sommige groote dagbladen zeer betrokken zijn.

De gemeenschappelijke rijksdag der hertogdommen Saxe-Coburg-Gotha is den 18 Februarij voor onbepaalde tijd verdaagd.

De kamer van afgevaardigden van Sardinië heeft in de zitting van den 16 voortzetzend de beraadslagingen over het wetsontwerp op de kloosters, welke beraadslagingen den vorigen dag hervat waren. De heer Foresta heeft bij die gelegenheid eene uitmuntende redevoering uitgesproken.

Men wist reeds, dat de welsprekendheid eene gave is, waardoor de Italianen zich bijzonder onderscheiden, maar de laatste discussien in het Sardinsche parlement bewijzen, dat die gave bij hen nog meer ontwikkeld is dan men vermoedde.

Slechts zes jaren bestaat in Sardinië de tegenwoordige vorm van parlement en reeds worden daar de gewigtigste vraagstukken behandeld met eene welsprekendheid en zakenkennis, welke alleen van eene langdurige parlementaire ondervinding is te verwachten. Men kan de Kamers geluk wenschen, dat zij dezen weg betreden hebben.

Om terug te komen op de door den heer Foresta uitgesproken redevoering — welke dikwerf afgebroken werd door de luidе toezuchingen der kamer — hij deed allen twijfel verdwijnen, welke nog bij sommigen heeft kunnen bestaan omtrent de regtvaardigheid, wettigheid en tijdigheid van het ontwerp van wet in discussie. Na dit betoog en dat van den vorigen dag des heeren Ratazzi, minister van Justitie, kan men zeggen, dat het ontwerp uitgeput is. De redenaars van de uiterste linkerzijde kunnen de stemming nog eenige dagen aan het sleptouw houden; maar de uitslag is thans genoegzaam zeker. De aanneming van het wetsontwerp, ondersteund door gematigde mannen als de heer Foresta, kan thans aan geen twijfel onderhevig zijn.

De Cortes hebben in hare zitting van den 15 met eenparige stemmen op twee na aangenomen de bill van indenniteit door de heeren Calvo Asensio en Alenso Martinez voorgesteld ten voordele der regering.

De twee tegenstanders waren de heeren Necedal en de Castro.

De vergadering heeft zich vervolgens bezig gehouden met het ontwerp eener leening aan 500 miljoen realen door den heer Madoz voorgesteld, om in de behoeften der schatkist te voorzien. Een gemotiveerd voorstel van den heer Sanchez Silva, strekkende om het cijfer der leening op 100 miljoen realen te brengen, werd door den Minister van Financien bevestigd, die op nieuw aangewezen heeft den droevigen toestand, waarin de geldmiddelen van Spanje zich bevinden. Bij eene stemming, door middel van zitting en opstaan, werd het voorstel van den heer Sanchez Silva met eene aanzienlijke meerderheid verworpen.

Lord John Russell werd gister te Parijs verwacht. Hij zou vergezeld zijn van lord Duffrin, den heer Hamman, permanenten secretaris van de Foreign-Office, den heer Harting Bursel, lord Leicester en den heer Bing.

Men wil, dat de baron Larociere Lenoury, een zeer

verdienstelijk zee-officier, belast zou worden met het bevel over het schip, waarmede de Keizer naar de Krim zal vertrekken.

De heer Pacheco, zaakgelastigde van Spanje te Rome, is belast met de taak om den Paus eenige verklaringen te geven omtrent de wet betrekkelijk de geestelijke goederen.

De heer Pacheco zou vooraf eene zending bij het Fransche gouvernement hebben te vervullen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Verlag der Commissie betrekkelijk de Inlichtingen der Ministers op het adres van A. Ruijssemaers, over de onderzoesche telegraaf-onderneming.

De heer Adrianus Ruijssemaers, te 's Gravenhage, heeft van Z. M. den Koning de noodige vergunning gevraagd tot het aanleggen en in werking brengen van eene onderzoesche electro-magnetischen telegraaf tusschen Nederland en Engeland.

Die vergunning is hem, door 's Konings besluit van 10 Mei 1852, no. 19, op de daarin oms hrevene voorwaarde verleend.

Om daaraan te kunnen voldoen, heeft hij zich met den heer John Lewis Ricardo, lid van het Parlement van Groot-Brittannie, wonende te Londen, verstaan, en ten gevolge daarvan de vermelde vergunning aan dien heer afgestaan en overgedragen ten behoeve eener naamlooze vennootschap onder de benaming van *Internationale Telegraaf-Maatschappij*, blijkens acte, den 13den December 1852 ten overstaan van den Notaris mr. Jan de Bas Janszoon en getuigen te 's Gravenhage verleden.

Die afstand en overdracht is goedgekeurd, krachtens 's Konings besluit van 10 Augustus 1853, no. 58, door eene beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 11 Augustus 1853.

Bij die overeenkomst van 13 December 1852 had de heer Ruijssemaers voor zich bedongen zeker aandeel in de zuivere winsten der onderneming, beschreven in art. 9 der voor-noemde acte en daar te boven, dat de heer Ricardo zich door art. 10 van diezelfde acte heeft verbonden, om, zoolang als het belang der meermalen bedoelde onderneming en der op te rigten maatschappij dit eenigzins zal medebrengen en de comparant ter eener (de heer Ruijssemaers) hiertoe niet slechts de noodige geschiktheid bezitten, maar ook aan alle zijne verplichtingen als zoodanig voldoen zal den comparant ter eener, als bestuurder der gezegde onderneming of maatschappij op het vasteland van Europa te zullen in het werk stellen, tegen genot eener jaarlijkse belooning van f 3600.

De bedoelde maatschappij is tot stand gekomen, heeft de onderneming aanvaard, de telegraaflijn tusschen 's Gravenhage en Londen aangelegd en in werking gebracht, en de heer Ruijssemaers is als bestuurder daarvan in 's Gravenhage opgetreden en werkzaam geweest.

Er zijn oneenigheden tusschen den heer Ruijssemaers in zijne zoo evengoemde betrekking, en den raad van directoren van de voormelde maatschappij ontstaan.

Door zijnen brief van 20 Sept. 1853, aan den heer J. S. Fourdrinier te Londen, als secretaris van dien raad, gericht, heeft de heer Ruijssemaers kennis gegeven, dat het zijn ernstig verlangen is, om zoodra mogelijk van het bestuur der zaken van den internationalen telegraaf terug te treden, en van die betrekking onthent te worden.

In de Nederlandsche dagbladen heeft de heer Ruijssemaers het bericht doen plaatsen, dat hij op Maandag den 3den Oct. 1853, het ambt van directeur van den internationalen telegraaf heeft nedergelegd.

Onder datteekening van 5 Oct. 1853, heeft de secretaris J. S. Fourdrinier den heer Ruijssemaers berigt, dat de raad van administratie der internationale telegraaf-compagnie in hare vergadering van 29 Sept. 1853 heeft kennis genomen van zijnen brief van 20 te voren, zijne resigntie aangenomen, en hem ontslagen van alle toekomstige plichten of verantwoordelijkheden, behoorende tot het ambt tot nu toe door hem bekleed.

Op den 20sten Nov. 1853 heeft de heer Ruijssemaers, bij request, van Z. M. den Koning verzocht, dat het Hoogstdezelve moge behagen, hem magtiging te verleenen tot den aanleg en het in werking brengen van een onderzoeschen telegraaf tusschen de Engelsche kust en de stad Amsterdam, en door zijnen brief van 3 Dec. 1853 op het inwilligen van dat verzoek aangedrongen bij Zijn Exc. den Minister van Binnenl. Zaken.

Door zijne beschikking van 9 Maart 1854 heeft deze Minister, daartoe gemagtigd door Zijner Majesteits kabinetschrijven van den 3 Maart 1854, no. 66, aan dezen adressant te kennen gegeven, dat, vermits aan hem adressant reeds eenmaal gelijke vergunning als thans gevraagd wordt, is verleend, en deze door hem, met goedvinden der Regering, is overgedragen aan een ander; de verlangde concessie hem NIET op nieuw kan worden gegeven.

De heer Ruijssemaers heeft door zijnen brief van 13 Maart 1854, van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken verzocht, te mogen vernemen, of de reden van weigering der concessie, in bovengenoemde beschikking Zijner Excellentie opgegeven, de eenige is waarom de weigering is geschied.

De Minister heeft den 17den Maart 1854 daarop geantwoord, dat de gronden, waarop zijne beschikking van

den 9den dier maand, n. 188, Bids afdeling, steunt, daarin zijn aangegeven, en hem onnodig voorkomt dan verder iets bij te voegen.

Den 20sten Mei 1854 heeft de heer Ruijsenaers een request aan deze Kamer gericht; waarin hij een kort bericht geeft van hetgeen hierboven reeds uitvoerig is medegedeeld; enige bezwaren ten laste der Internationale-Telegraaf-Maatschappij in het midden brengt: te kennen geeft, dat hem na de vermelde afwijzing, om zich volledig van zijne verplichtingen jegens het publiek te kwijten, niets meer overblijft dan zich te wenden tot de vertegenwoordigers der Natie, en verzoekt: dat het der Kamer moge behagen na zich op zoodanige wijze als zij in hare wijsheid zal vermoenen te behooren, de noodige inlichtingen te hebben verschaft, hetzij door het bezigen van haar grondwettig initiatief, hetzij door aan te dringen bij de Regering, zoodanige wetsbepalingen in het leven te roepen, waardoor misbruiken als thans bij de onderzoesche telegraaf-onderneming bestaan, geweerd en de belangen van het publiek gewaarborgd worden.

Dat verzoekschrift, bij de Kamer ingekomen zijnde, is door haar besluit van 23 Mei 1854 verzonden naar de Commissie voor de verzoekschriften.

Die Commissie heeft daarvan verslag gedaan in de vergadering van 2 Julij 1854.

Na gehandelde heraadslaging heeft de Kamer besloten:

1o. het verzoekschrift ter griffie neder te leggen, als zake harer leden;

2o. Een afschrift daarvan te zenden aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, met verzoek om inlichting.

Aan dat verzoek voldoende, heeft deze Minister zijne inlichtingen schriftelijk aan de Kamer ingezonden, onder dagteekening van 31 Julij 1854.

Das stuk, den 2den Augustus 1854 bij de Kamer ingekomen, is op magtiging der Kamer door den heer Voorzitter gesteld in handen der tegenwoordige Commissie.

Deze werd door afwezigheid van een barer leden verhinderd daarover in de vorige zitting dezer Kamer verslag uit te brengen.

Kort na de opening der tegenwoordige zitting werd haar deze taak door den heer Voorzitter herinnerd.

Zij werd ook toen belemmerd door de ernstige ongesteldheid van datzelfde vroeger afwezende lid.

Die ongesteldheid is sedert toegenomen en dat lid overleden. De Commissie is daardoor verplicht, zonder zijne medewerking, de haar opgedragene taak te vervullen.

Zij heeft in het vermelde bericht van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken gevonden:

1o. terzijde-stelling van onderscheidene feiten, die den heer Ruijsenaers persoonlijk betreffen, en buiten de bemoeijing der Regering zijn gebleven en ook behoorden te blijven;

2o. vermelding van eenige daadzaken, hierboven reeds opgegeven;

3o. mededeeling:

a. dat, toen de heer Ruijsenaers concessie vroeg voor den telegraaf tusschen de Britsche en Nederlandsche kusten, er reeds eene dergelijke verbinding tusschen Dover en Calais bestond, en eene tweede tusschen Dover en Ostende in aanleg was;

dat alzoo de eerste stap voor de telegraphische verbinding van Groot-Brittannië met Oost-Indië niet meer behoefde gedaan te worden;

dat het doel van den heer Ruijsenaers daarin schijnt te moeten worden gezocht, dat hij zich voorstelde de lijn door Nederland en Duitschland naar het Oosten te verlengen, om eindelijk Oost-Indië te bereiken;

dat de telegraaflijnen van het vasteland, op weinige zijtakken na, in handen der regeringen zijn; en het daarom kwalijk is aan te nemen, dat de heer Ruijsenaers, of elk ander bijzonder ondernemer, er in zal slagen, de vergoeding tot den aanleg en het gebruik van zoodanige zamenhangende lijn te verkrijgen;

en dat gene telegraphische verbinding van de meest oostelijke Deutsche lijnen met Oost-Indië door eene bijzondere onderneming zeer uitvoerbaar schijnt, doch in geen dadelijk verband behoeft te worden gebracht met eene dergelijke onderneming tusschen de Engelsche en Nederlandsche kusten;

b. dat de klagen over misbruiken, door de meergenoemde maatschappij zullende zijn gepleegd, alleen door den heer Ruijsenaers zijn aangegeven, doch van geene andere zijde bij de Regering zijn ingekomen;

c. dat zij betreffen:

a. het ongeoorloofd vorderen van een bestelloon;

b. het verleenen van voorrang aan berichten, onder meer merk, voor den president der Electriche telegraaf-maatschappij afgezonden;

dat daaromtrent dient te worden vermeld:

ten opzichte van het eerste:

dat, bij het tarief, dat met 15 Augustus 1853 in werking is getreden, 30 cents bestelloon werd gevorderd voor elke lijn mijuten gaans afstand van het Britsche kantoor van bestemming;

dat het tarief van 1 December 1853 een bestelloon vaststelde van 30 cents voor elk in Groot-Brittannië bezorgd bericht, zonder den afstand in aanmerking te nemen;

dat, dat sedert 1 Januari 1854 alle bestelloonen, of kosten hoegenaauid voor bezorging buiten de telegraaflijnen in Groot-Brittannië zijn afgeschaft;

ten opzichte van het laatste:

dat, bij elke telegraaf-onderneming aan de directie ide magt is gegeven, van den telegraaf gebruik te maken en dienoverigende over te seinen, en deze in dringende gevallen voor alle andere tijdingen te doen gaan;

dat het der Regering niet is gebleken, dat daarvan eenig misbruik is gemaakt; en

dat de heer Ricardo daarenboven heeft verklaard, dat sedert het in werking treden der telegraphische verbinding tusschen 's Gravenhage en Londen nog niet één enkel bericht met het merk A. K., dat den voorrang aanduidt, langs dien weg is verzonden;

c. dat de enige reden, waarom de nieuwe concessie, door den heer Ruijsenaers gevraagd, hem is geweigerd, daarin is gelegen, dat de Regering, na al hetgeen had plaats gehad, van oordeel was, dat niet wel aan denzelfden persoon, die, met haar goetvinden en hare medewerking, eene vroeger erlangde concessie tegen belangrijke voordeelen aan een derde had afgestaan en overgedragen, onmiddellijk na dien afstand eene soortgelijke vergunning kon worden verleend;

d. eindelijk, dat tegen een ongeregeld, of onwettig gebruik van den telegraaf tusschen 's Gravenhage en Londen voldoende middelen aan de hand worden gegeven, door de acte van concessie van den 10den Mei 1852, en dat de Regering tot heden nog geene aanleiding heeft gevonden om die toe te passen.

Uwe Commissie is van oordeel, dat de Kamer den heer Minister van Binnenlandsche Zaken dank is verschuldigd voor al deze berichten; en stelt haar voor, dezelve voor kennisgeving aan te nemen.

's Gravenhage, 13 Februarij 1855.

De Commissie voornoemd,
MACKAY,
DE KEMPEAER,
HEEMSKERK,
DE POORTER.

Het wetsontwerp houdende afstand van Rijks-gebouwen aan de gemeente Leeuwarden, strekt om goed te keuren de afstand, welke van Rijks-gebouwen aan die gemeente is gedaan, waartegen zij zich verbindt, om ten haren koste te bouwen eene overdekte groote rijbaan, naar een door het Departement van Oorlog goed te keuren ontwerp, en die te bouwen rijbaan steeds op kosten der gemeente te onderhouden om als zoodanig door de militaire bezetting zonder eenige vergoeding te worden gebruikt. De Rijks-gebouwen en onderhoorigheden, welke aan de gemeente Leeuwarden worden overgedragen, zijn door wederzijds benoemde en voor den regter beoefende deskundigen geschat geworden te zamen op eene waarde voor afbraak van f 7000, en in koop tot gebruik van f 9500.

Het verschil tusschen deze som en die waarop de kosten van het bouwen der rijbaan worden geraamd, springt eenigzins in het oog, maar hieromtrent is op te merken dat de nieuw te bouwen rijbaan niet uitsluitend voor de militaire bezetting is. Het gemeentebestuur van Leeuwarden bestemt ze ook voor eene burgerlijke rijkschool, zoodat het gebouw niet enkel voor de dienst van Oorlog zal strakken, maar ook tot andere einden zal worden gebruikt, welke aan de gemeente voordeelen kunnen afwerpen tot vergoeding van de uitgaaf voor het daargestellen van het gedachte gebouw.

's Gravenhage, 22 Februarij.

Z. M. heeft benoemd bij de Algemeene Rekenkamer tot hoofdambtenaar met den personeel-titel van referendaris, den heer J. C. A. Jansen, thans hoofdcommissie; tot hoofdcommissien, de heeren J. G. Kerleman en J. Bekkers, thans commissien; tot commissien, de heeren C. J. van Ginkel en A. J. Nicolaï, thans adjunct-commissien; tot adjunct-commissien, de heeren J. H. van Randwijk en J. A. Appel, thans eerste klerken.

* Heden is in de afdelingen van de Tweede Kamer der Generaal een aanvang gemaakt, met het onderzoek van het ontwerp van wet tot regeling van het lager en middelbaar onderwijs.

* H. M. de Koningin-moeder heeft aan de inrigting voor moederlijke liefdadigheid te Arnhem, waarvan H. M. Beschermervrouw is, weder doen toekomen eene gift van f 200.

* Hll. KK. HH. Prins en Prinses Frederik, hebben dezer dagen H.D. ondersteuning verleend, aan de Vereeniging tot bevrijding van arabachten onder de Israëlieten te 's Hage, en wel Z. K. H. door het toekennen van eene geldelijke bijdrage en H. K. H. door het inzenden van een fraai geschenk voor de laterij hier inrigting, die in de maand Maart aanstaande zal worden gehouden.

* H. M. de Koningin, benevens Hll. KK. HH. prins en prinses Frederik, hebben gisteren de tentoonstelling der voorwerpen, bestemd voor de groote tentoonstelling te Parijs, met veel belangstelling bezigtigd en op de meest vlijande wijze H.D. bijzondere tevreedenheid betuigd, over al het schone en prachtige, dat daar wordt opgemerkt.

* Z. M. de Koning zal aanstaanden Maandag weder een the-dansant geven, waardoor het bal, dat door den heer Groeninx van Zoelen dien avond zoude worden gegeven, tot Donnerdag is verdaagd. Vrijdag zal er door Z. M. den Koning een groot bal en gala gehouden worden.

* Ter gelegenheid van het geboortefeest van Z. M. den Koning, zal aanstaanden Zondag, den 25 dezer, als naar aanwijzing, ten half elf ure in de R. Kath. kerk op het Binnenhof alhier, eene plechtige militaire dienst plaats hebben en, waarna het *Te Deum* gezongen worden.

* Heden nacht is alhier overleden Jhr. J. J. Quarles van Ufford, oud secretaris-generaal bij het Departement van Marine, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, een man, die in zijne betrekking de achting van zijne meedren en minderen in ruime mate had verworven, en aan wien meermalen de portefeuille van dat departement was aangeboden geworden; de maatschappij in 't algemeen en de armen inzonderheid verliezen in hem een rechtschapen en hulphevend lid.

* De gewone audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanst. den 23 dezer, niet plaats hebben.

* Op den 11 Maart zal de Minister van Kolonien doen aanbesteden het smelten, pletten, doorsnijden en verder tot muntpiaatjes verwerken van ongeveer 3.000.000 ponden Indische gouden. De voorwaarden der aanbesteding zijn te vinden in het Bijvoegsel tot de *Staats-Courant* van den 21 dezer.

* De Min. van Kolonien heeft den 20 dezer aangekondigd, dat de civile ingenieurs, welke hun diploma als zoodanig hebben verkregen aan de Kon. academie te Delft, en wenschen zich aan de dienst van den waterstaat en 's Lands burgerlijke werken in Ned. Oost-Indië te verbinden, zich voor den 8 Maart dezes jaars, bij gezegeld request, kunnen aanmelden bij het Depart. van Kolonien, onder overlegging van het voormeld diploma, een bewijs van goed gedrag en van voldoening aan de wet op de nationale militia. De benoeming geschiedt in den rang van aspirant-ingenieur, op de volgende voorwaarden: één voorloopig tractement van f 100 's maands, ingaande met den dag van inscheeping in eene der zeehavens in Nederland, voor de reis naar Batavia, een voorschot ten beloope van vier maanden van het voorloopig tractement van f 100 's maands, des verlangd, een voorschot ten beloope van f 800, om in Indië van het activiteits-tractement (bedragende f 250 's maands) in termijnen, ter bepaling van den Gouv.-Gen., te worden terughetaald; vrije overtocht naar Batavia, als passagier der 1e klasse, met genot van gewone scheepsvoeding. Aan jonge ongehuwde personen wordt de voorkeur gegeven.

Bij beschikking van den 19den dezer heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken den heer W. J. C. A. van Hasselt, amanuensis der vereenigde hoofd-commissie ter bevordering van de belangen der Nederlandsche nijverheid op de tentoonstelling te Parijs, benoemd tot agent voor Nederland bij die tentoonstelling. De agent zal naar de voorschriften en onder de leiding der vereenigde hoofd-commissie voor de belangen der Nederlandsche nijverheid te Parijs werkzaam zijn.

* De *Nieuwsbode* berigt uit Almelo, dat aldaar tegen een voornaam fabrikant eene gerechtelijke vervolging zal worden ingesteld, ter zake van gedane bedreigingen, met betrekking tot de te doene keuze van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van wijlen den heer de Man. Die bedreigingen zouden hebben plaats gehad in het belang van het gekozen lid, Mr. van der Linden.

De vereenigde contingenten voor de ligting der nationale militia voor dit jaar, in de prov. Noordholland, bedragen 1487 manschappen.

Te Delft is dezer dagen in den ouderdom van 84 jaren overleden de gepensioneerde generaal-majoor J. A. Tellegen, ridder van het legioen van eer enz. De overledene werd geboren te Groenlo, den 28 Januarij 1771, alwaar zijn vader het beroep van med. doctor uitoefende, trad in 1788 als kadet in dienst bij het regiment infanterie van den graaf van Dam, en werd in 1792 tot 2den luitenant bevorderd, woonde in het volgende jaar de blokade van de vesting Geertruidenberg en Maastricht bij; hij was ook bij de belegering van Landrecy, en werd in dat jaar na de inneming van Grave krijgsgevangen; in 1799 tot 1sten luitenant bevorderd, was hij in Noord-Holland onder het bevel van den generaal Daempels, bij de verschillende gevechten, voortvoegende uit de landing der Engelsen en Russen; in 1800 was hij getuige van de belegering van Wurtzburg. Reeds in 1803 den rang van kapitein verkregen hebbende, was hij in Noord-Holland bij de troepen om gene landing in Engeland te doen; Irak gervolgens in 1805 met het leger naar Oostenrijk, woonde den slag van Borsstern bij, was hij de inneming van Weenen; het volgende jaar was hij tegenwoordig bij de inneming van Hamelen en bleef tot 1808 bij het leger in Noord-Duitschland; in 1809 tegenwoordig bij de landing der Engelsen in Zeeland, ging hij in 1811 als kapl. bij het 128ste regiment met het groote leger naar Rusland, en werd door Napoleon in 1812 voor het front van zijn regiment tot luit-kolnel bevorderd; woonde de onderscheidene gevechten bij, onder anderen den slag bij Polots, en werd bij die gelegenheid benoemd tot ridder van het legioen van eer; bij den terugtocht werd hij aan de bezetting doodlijk gewond. Na den val van Napoleon verzocht hij in 1814 zijn ontslag uit de Fransche dienst, en benoemde Koning Willem I hem tot kommandant van het 10te bataljon Nationale militia. In 1821 tot plaatselijke kommandant van 's Gravenhage aangesteld zijnde, werd hij in 1827 bevorderd tot den rang van kolonel, en bleef hij aldaar, tot dat hij in 1835 met den verhoogden rang van generaal-majoor tot kommandant der vesting Deyventer benoemd werd, alwaar hij in 1839, bij de algemeene reductie van het leger op pensioen werd gesteld en zich in 1840 met ter woon in Delft kwam vestigen.

Wij lezen in de *Nieuwe Rotterdamse Courant* het volgende:
Wij vernemen met genoegen, dat gister op het door

scheepreelers, assuradeurs en verder bij de scheepvaart belanghebbenden, gezamenlijk aan den Minister van Marine den 11 December II. ingediend bilijk verzoek: dat het Zijne Excellentie moge behagen eene commissie te benoemen, bestaande uit III. zee-officieren of deskundige personen, en tevens aan hen de vrijheid te vergunnen eene commissie, bestaande uit de bekwaamste gezagvoerders van onze koopvaardyschepen, te kiezen, ten einde gezamenlijk met kennis van zaken te onderzoeken en te beoordeelen de mogelijkheid, de geschikte plaats en wat daarop betrekking heeft, om nabij den Banjaard een algemeen verlangd wordend vuurschip te stationneren, een allergunstigst rapport is is gekomen, waarbij de minister dat verzoek ten volle approbert tevens met kennisgeving, dat aan de Kamer van Koophandel te Rotterdam eene uitnoodiging gericht zal worden om zoodanige commissie, uit onze meest ervaren zeelieden te benoemen, ten einde met de commissie van wege het ministerie, te 's Hage, te vergaderen, om dit zoo gewichtig en belangrijk punt gezamenlijk met kennis van zaken te onderzoeken, te beoordeelen en daarvan rapport uit te brengen, zoodat wij ons vleijen mogen dat weldra een zoo hoog noodig en doelmatig zeebaken als een vuurschip op onze kust zal worden geplaatst en daardoor het dierbaar leven van menigen zeeman zal worden behouden; — terwijl er redenen bestaan om degenen die dit onderwerp zoodanig hebben behandeld, op lof te zetten en bevordert, daarvoor ruimschoots dankbaar te zijn.

Men berigt ons uit Amersfoort, dat Z. D. Hoogw. de Aartsbisschop van Utrecht de stad Amersfoort c. a. in twee Parochiën, die van Onzer Lieve Vrouwe Hemelvaart en van den H. Franciscus Xaverius heeft verdeeld, welke omschrijving en Canonieke oprichting op zondag den 11den Febr. jl. aldaar in beide kerken is afgekondigd; alsmede, dat Z. Hw. voor elk dier twee Parochiën een kerkbestuur heeft benoemd.

Ook zijn door besluit van den Aartsbisschop de twee tot dusverre in de statien van Amersfoort bestaan hebbende Armbesturen of Diakonien onthouden en is door dezelfde beschikking voor de twee Parochiën één R. K. Armbestuur benoemd, terwijl de armoederen, onder de verzorging der vroegere twee Besturen behoord hebbende, thans vereenigd, ten behoeve der armen van beide Parochiën, aan het eene Bestuur zijn opgedragen.

De kerkbesturen zijn geregeld overeenkomstig het Algemeen Reglement voor de Parochiale kerkbesturen in het Aartsbisdom van Utrecht en het Armbestuur volgens het onlangs door den Hw. Aartsbisschop ingevoerde Algemeen Reglement voor de parochiale en andere R. K. instellingen van liefdadigheid.

Men verwacht, dat deze maatregelen, door het hoog kerkelijk gezag genomen, voor de godsdienst en de behoeftige klasse de heilzaamste gevolgen zullen hebben. (de Tijd.)

Amersfoort, 20 Febr. In de gisteren avond alhier gehouden landbouwkundige voordragt, las Dr. van Geuns over de tabak: na de geschiedenis van dit handelsartikel te hebben geschetst, trad Spr. in eene beschouwing van zijne verschillende hoofd- en ondersoorten, waarvan eenige monsters ter bezigtiging der aanwezigen gesteld werden; vervolgens werd het een en ander medegedeeld aangaande de wijze van cultuur; waarna Spr., aan 't einde zijner voordragt, eenige algemeene opmerkingen aanstipte, betreffende het prepareren van tabak.

In den toestand van den Rijn, op de hoogte van 't Wielsche veer, is in de laatste dagen, weinig of geene verandering gekomen; het ijs zit vast; het water blijft vallende.

Per Telegraaf.

Londen, 11 Febr. In het parlement werd gisteren avond besloten tot de tweede lezing van de bill tot aanwerving van soldaten, van ouderen leeftijd dan het bepaald getal jaren.

Lord Ellenborough oordeelde dat het voorstel tot vermeerdering des legers een onvoldoende maatregel is, en wenschte dat troepen naar Klein-Azie werden gezonden.

De heer Harroby gaf zijn verlangen te kennen, dat aan de Polen en de Circassiers bijstand werd verleend.

Lord Panmure weigerde den vorigen spreker op dat terrein te volgen.

Weenen, 20 Februarij. Te Praag is het keizerlijk paleis geheel afgebrand. De ex-keizer en keizerin (Ferdinand I en Anna) die aldaar verblijf houden, zijn gelukkig gered.

Londen, 21 Februarij. In het Lagerhuis heeft de heer Cardwell verklaard, dat de regering van Engeland niet zal intervednieren in den transitie-handel met Rusland over Pruisen. De blokkade der havens van de Oost-Witte-en Zwarte Zeeën zal gestreng worden gehandhaafd met uitzondering van die aan den Donau.

Alhier loopt het gerucht dat de heeren Gladstone, Sydney Herbert en Cardwell hun ontslag hebben ingediend als leden van het kabinet, weigerende zij in het compromis met den heer Roebuck te treden.

Parijs, 22 Februarij. Lord John Russell is alhier aangekomen.

De Moniteur behelst berigten uit Balaklava van den 12den dezer. Het weder in de Krim was zeer fraai; de sneeuw

was overal weggedooit. De belegeringswerken werden met den meesten ijver voortgezet. De spoorweg der Engelschen vorderde goed.

Uit Varna verneemt men van den 10den, dat de te Eupatoria ontschepte troepen, ten getale van meer dan 30,000 man, bij die stad geretrancheerd waren. Een nieuw korps zoude onmiddelijk te Baltschick worden ingescheept.

Marseille, 22 Februarij. De Euphrate is alhier aangekomen met tijdingen uit Konstantinopel van den 18den. De heer von Bruck had afscheid genomen van den sultan, die hem de Medjudi orde had geschonken. Zijn opvolger was aangekomen.

10,000 man Turksche ruitery zullen te Varna worden ingescheept.

Uit de Krim loopen de berigten tot den 10den. De vijandelijkheden waren nog niet hervat. De parallel der Franschen was tot op een geweeschot afstand van Sebastopol genaderd. De Russen hebben de Zuidelijke fortin ondermijnd. De Engelschen hebben achttien stukken van zwaar kaliber bij de loopgraven opgericht. De geallieerde vloot maakt zich tot den aanval gereed. De slechte wegen bemoeijelijken de bewegingen der artillerie.

Generaal Niel wordt met de volgende boot te Marseille verwacht.

Advertentien.

Du Barry's Revalenta Arabica.

Dit even ligte als smakelijke Meel is een der voortreffelijkst voedende en inwikkende middelen, en vervangt in vele opzichten de plaats van andere geneesmiddelen. Daar het tevens zeer gemakkelijk te verteren is (een groot voorregt, dat het boven alle andere slijmige en inwikkende middelen bezit), wordt het met groot voordeel aangewend in alle diarrheen en buikloopen, in ziekte der urinewegen, nierwegen enz., in steenziekte, ontsteking of krampachtige prikkeling der uretha, zoo als die onder anderen vaak voorkomen uit het gebruik van gegiste dranken, vooral van jong bier; bij krampachtige zamentrekking in de nieren en de blaas, aambeijen in de blaas enz. Met het beste gevolg bedient men zich ook van dit waarlijk onwaardeerbare meel niet alleen in keel- en borstziekten, waar men pijn en prikkeling wil verzachten, maar ook in longen keelstering, waar het behalve zijn voedende eigenschappen bovenal voortreffelijke diensten bewijst tegen den vaak zoo lastigen hoest, waarom men, zonder der waarheid in het minst te kort te doen, de vaste verzekering kan geven, dat de REVALENTA ARABICA beginnende uitputting en tering kan genezen.

(Get.) Dr. RUD. WURZER,

Medicinaalraad, prakt. Geneesheer in Bonn,
Medelid van vele geleerde Genootschappen.

De IJ- en Amstelbode van 4 November, den brief van Dr. JULES NERAND besprekende, zegt:

Volgens attest van den Lijfarts van Z. K. H. Prins Adalbert van Pruisen, blijkt het thans, naar ons inzien, toch ten duidelijkste, dat het eene bewezene zaak is, dat het gebruiken van de Revalenta Arabica zelfs in hopeloze gevallen redding heeft aangebragt.

Naar ons oordeel toch zou een geneesheer, die zulk eene hooge en eervolle betrekking bekleedt als Dr. JULES NERAND, zich wel wachten een doelloos middel door zijn getuigenis aan te bevelen. Wat dus de vijanden der Revalenta voortaan ook zeggen mogen, wij gelooven, dat de verklaring van zulk een beroemd persoon, als de Lijfarts van den Prins van Pruisen, genoeg zal wezen, om den laster tot zwijgen te brengen en het gebruik der Revalenta in schier elk huisgezin te doen invoeren.

Du Barry's

Krachtherstellend Gezondheids-Farina
voor Krankten van elken leeftijd
en zwakke Kinderen.

DE REVALENTA ARABICA,

een aangenaam en versterkend Meel voor ontbijt en avondeten, herstelt de spijsvertering, versterkt de zenuwen en longen, zuivert het bloed, brengt nieren en lever in gezonden staat, bevordert de geregelde werking der organen en geneest volkomen alle maaglijden van welken aard ook, benevens verslijming en onderlijfskwalen; terwijl ze het gebruik van Pillen, Poelijers of Mixturen geheel noodeloos maakt; zij is erkend voor het beste voedingsmiddel voor kinderen en zieken, en wordt zeer aanbevolen door de Doctoren URE, SHORLAND, CABBELL, GRIES, GATTIKER, NERAND en anderen.

Het kan niet te veel gezegd worden: de meeste ziekten ontstaan uit slechte spijsvertering, uit de eene of andere stoornis in de toebereiding der sappen, en kunnen dus door DU BARRY'S REVALENTA ARA-

BICA genezen worden. Het gebruik daarvan kan nooit in welk geval ook, eenig kwaad doen; de toebereding is eenvoudig en de smaak kan voor iedereen lekker zijn; men maakt ze aan met room, wijn, zoet of suiker, ieder naar zijne verkiezing.

Zij wordt verkocht in het Verkoopshuis en de bekende Dépôts, in blikken bussen van 8 1/2 c., f 2.50, f 3.50, f 8, f 16. Dubbel geconcentreerde f 4, f 8, f 16, f 24.

Hoe grooter de bus hoe voordeliger de verhouding tusschen prijs en gewigt.

Eene brochure, die over dit heilmiddel handelt, wordt gratis afgegeven. (777)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een beproefd middel voor waterzucht. Uittreksel van eenen brief van de heer P. Williams, gedagteekend Melford den 1 Maart 1854. Aan den professor Holloway. «Mijnheer! Dankbaar voor uw weldadige nitwerking die uwe pillen op de ziekte mijner echtgenoot hebben gehad, reken ik het mij tot een plicht u daarvan kennis te geven. Kort na de geboorte van haar laatste kind, leed zij aan eene aanmerkelijke opzwelling harer voeten, welke zich langzamerhand over het heele ligchaam verspreidende alle bliken van waterzucht aantoonde, vooral daar zij zich in een voor deze ziekte zeer vaarlijken leeftijd bevond. Zij genoot de beste geneeskundige behandeling, doch te vergeefs. Toen beproefde ik uwe pillen, en ik gevoel mij gelukkig te kunnen zeggen, dat zij door deze volmaakt hersteld is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.00, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAAMMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissements te Londen, 244 Strand, and New-York, 80 Maiden Lane. (778)

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

11a LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 14929 f 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 22 Februarij 1855			
Nederland. Pct.		Rusland. Pct.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	60 1/16	Hopl 1798/1816 5	100%
Dito Certificat. 3	71 1/16	Dito 1828/1829 5	
Dito Dito .. 4	89 1/4	Cert. 1831/1838 5	81 1/2
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4 1/2	
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope .. 4	75
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz 5	
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten. 2 1/2		Dito 1854 .. 5	81
D° Rothschild. 2 1/2		Inscr. Assig. 6	
Frankrijk.		Certific. dito. 6	
Obligatien. 3		Polen.	
Spanje.		Obligatien. 4	
Nieuwe .. 1	17 1/16	Oostenrijk.	
Dito Buitent. 3	86 1/2	Metalliek .. 5	60%
D° Binnenl. 3	30 3/8	Dito bet. Amst. 5	72 1/2
Bew. Sp. Com. 4 1/2		Dito Nation. 5	68 1/2
Amort. Schuld.		Dito 1847 .. 2 1/2	81
Portugat.		Dito 1851/1852 2 1/2	81
Londen nieuwe. 3	87 1/2		
Dito uitgest. 4			

Braz. te Londen, 5 pCt. 97 1/2; Mexic. te Londen, 19 1/2, 15; Dito onbepaald, 19 1/2, 15.

Alleenlijk in Holl. fondsen was bij willige markt de van eenig belang, terwijl in de vreemde soorten tot veranderinge prijzen zeer weinig omging.

FRANKFORT, 21 Febr. Metalliek, 5 pCt. 63 1/2; 1 pCt. 17 1/2; Dito binn. 3 pCt. 30 1/2; Wissel op Londen.

LONDEN, Woensdag 21 Februarij. Consols op 91 1/2, 1/4; N. Mexic. 3 pCt. 20 3/4, 21; Peru N. 4 1/2; Ecuador 3 1/2; Gren. Uitg. 5 1/2; Spanje 1 pCt. 17 1/2; Dito pCt. buit. 36 1/2; dito Certific. 4 1/2, 3, 4 1/2, 2; dito 4 1/2, 2; Russen 4 1/2 pCt. 88; Holl. 4 pCt. 92; dito 62 1/2.

PARIJS, Woensdag 21 Februarij. Fr. 4 1/2 pCt. 95; 3 pCt. 66.70; Sp. binn. 3 pCt. 30 1/2; dito 1 pCt.

WEENEN, Woensdag 21 Februarij. N. Metalliek. Leen. 107 1/2; Nat. Leen. 85 1/2; Bankactien 100; Wissel op Londen 100; Zilver 27 1/2; Wissel op Londen 12.28; dito op 150.